

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte	Iurie Diaconu,
Judecători	Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 15 decembrie 2017 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, declarate de inculpata Cojoc Diana și avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina, în cauza penală în privința inculpatelor

Cojoc Diana XXXXXX;

Hîncu Galina XXXXXX.

instanța de fond:

instanța de apel:

instanța de recurs ordinar:

instanța de apel:

instanța de recurs ordinar:

Termenul de examinare,

03.11.2016 - 15.12.2017,

04.01.2018 - 23.01.2018,

29.03.2018 - 25.09.2018.

06.11.2018 - 20.02.2019,

14.05.2019 - 25.06.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 15 decembrie 2017, Hîncu Galina a fost condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul economic, comercial pe un termen de 5 ani.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 08 mai 2014, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 19 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul economic, comercial pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, din momentul definitivării sentinței.

Cojoc Diana a fost condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul economic, comercial pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, din momentul definitivării sentinței.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpata Hîncu Galina, la începutul lunii februarie 2012, activând în funcția de director executiv al SA "Compleximobil" SRL, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu administratorul SC "Compleximobil" SRL, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința cărei a fost disjunctă cauza penală, urmărind scopul dobândirii ilicite prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, în interes material, sub pretextul prestării serviciilor la cumpărarea unui apartament cu 3 odăi, iar ulterior și vânzarea apartamentului care aparține lui Livadaru Nina cu nr. 68, din XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, cu o odaie locativă, au solicitat de la Livadaru Nina bani în sumă de 5500 euro, susținând fals necesitatea achitării către vânzătorul apartamentului a unei arvone. Ulterior, la 13 februarie 2012 și 13 martie 2012, Hîncu Galina, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința cărei a fost disjunctă cauza penală, aflându-se în oficiul SC "Compleximobil" SRL, din XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, au dobândit de la Livadaru Nina, în rate, suma de 5500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din acea perioadă, constituiau 85.795,60 lei. După dobândirea ilicită a sumelor bănești, Cazacu Olesea, pentru sporirea încrederii victimei și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a întocmit două recipise, iar mijloacele bănești le-a însușit împreună cu Hîncu Galina și Cojoc Diana, pe care le-au folosit în scopuri personale.

Ulterior, aceleași persoane, acționând cu aceeași intenție, la 10 aprilie 2012, afirmând necesitatea gajării apartamentului către o bancă în schimbul obținerii dreptului de a cumpăra o locuință gajată sau sechestrată, la un preț redus, față de piața imobiliară din mun. Chișinău, au invitat-o pe Livadaru Nina la sediul Biroul Notarului, Oleg Belicesco, din mun. Chișinău, str. A. Mateevici 60, unde susținând fals că ea trebuie să semneze un contract de gaj, prin abuz de încredere și înșelăciune, i-au prezentat de fapt pentru semnătură un contract de vânzare-cumpărare a locuinței, pe care ultima, în rubrica: "vânzător" l-a și semnat. În rubrica: "cumpărător SC "Compleximobil" SRL", contractul în cauză a fost semnat de administratorul Cojoc Diana. În rezultatul acestor acțiuni ilicite, apartamentul nr. 68 din XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, la prețul total de 14.000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din 10 aprilie 2012, constituiau suma de 216.606,60 lei, a trecut în proprietatea SC "Compleximobil" SRL, cauzând victimei o daună materială în sumă totală de 302.402, 20 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, Hîncu Galina a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Cojoc Diana, la începutul lunii februarie 2012, activând în funcția de administrator al SC "Compleximobil" SRL, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu directorul executiv al SA "Compleximobil" SRL, Hîncu Galina și împreună cu o persoană, în privința cărei a fost disjungată cauza penală, urmărind scopul dobândirii ilicite prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, în interes material, sub pretextul prestării serviciilor la cumpărarea unui apartament cu 3 odăi, iar ulterior și vânzarea apartamentului care aparține lui Livadaru Nina cu nr. 68, din XXXXXX, XXXXXX X, cu o odaie locativă, au solicitat de la Livadaru Nina bani în sumă de 5500 euro, susținând fals necesitatea achitării către vânzătorul apartamentului a unei arvune. Ulterior, la 13 februarie 2012 și 13 martie 2012, Hîncu Galina, Cojoc Diana și împreună cu o persoană, în privința cărei a fost disjungată cauza penală, aflându-se în oficiul SC "Compleximobil" SRL, din XXXXXX, XXXXXX, XXXXX, au dobândit de la Livadaru Nina, în rate, suma de 5500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din acea perioadă constituiau 85.795,60 lei. După dobândirea ilicită a sumelor bănești, Cazacu Olesea, pentru sporirea încrederii victimei și pentru a reda acțiunilor sale un caracter legal, a întocmit două recipise, iar mijloacele bănești le-a însușit împreună cu Hîncu Galina și Cojoc Diana, pe care le-au folosit în scopuri personale.

Ulterior, aceleași persoane, acționând cu aceeași intenție, la 10 aprilie 2012, afirmând necesitatea gajării apartamentului către o bancă în schimbul obținerii dreptului de a cumpăra o locuință gajată sau sechestrată, la un preț redus, față de piața imobiliară din mun. Chișinău, au invitat-o pe Livadaru Nina la sediul Biroul Notarului Oleg Belicesco, din mun. Chișinău, str. A. Mateevici 60, unde susținând fals că ea trebuie să semneze un contract de gaj, prin abuz de încredere și înșelăciune, i-au prezentat de fapt pentru semnătura un contract de vânzare-cumpărare a locuinței, pe care ultima, în rubrica: "vânzător" l-a și semnat. În rubrica: "cumpărător SC "Compleximobil" SRL", contractul în cauză a fost semnat de administratorul Cojoc Diana. În rezultatul acestor acțiuni ilicite, apartamentul nr. 68, din XXXXXX, XXXXXX, XXX, la prețul total de 14.000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din 10 aprilie 2012, constituia suma de 216.606,60 lei, a trecut în proprietatea SC "Compleximobil" SRL, cauzând victimei o daună materială în sumă totală de 302.402,20 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, Cojoc Diana a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că, inculpata Hîncu Galina nu a recunoscut vina și a declarat că, SC "Compleximobil" SRL a procurat de la Ursu Natalia și Ursu Sergiu garsoniera care se află pe XXXXXX. Toate negocierile referitor la vânzare au fost petrecute cu Ursu Natalia, însă prin intermediul lui Cazacu Olesea. Achitarea acestei garsoniere a fost făcută prin intermediul lui Cazacu Olesea. Bani cu care a fost

negociat costul garsonierei au fost achitați de către ea, însă primiți de la Cojoc Diana de pe contul bancar al companiei, în urma achitării acestei garsoniere, Ursu Natalia s-a prezentat la biroul notarial, a depus declarație suplimentară în scris, a primit costul garsonierei și pretenții nu avea. Apartamentul a fost procurat din banii băncii.

Inculpata Cojoc Diana, la fel, nu a recunoscut vina și a declarat că, după reținerea lui Hîncu Galina, a fost telefonată de fiica lui Livadaru Nina, Ursu Natalia și anunțată că nu ar fi fost achitată suma conform tranzacției de vânzare-cumpărare a garsonierei. Dar, la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare cu Livadaru Nina și la semnarea declarației de achitare, ea nu a participat.

Partea vătămată Livadaru Nina a declarat că, ginerele ei, Ursu Sergiu, acorda lui Hîncu Galina și Cazacu Olesea servicii taxi. S-au luat de vorbă că ele pot să-l ajute la procurarea unui apartament. S-au înțeles că ele o să găsească un apartament la licitație, el o să mai adauge bani și o să procure un apartament. Au văzut mai multe apartamente. I-au spus ca să pună în gaj apartamentul ei, deoarece așa cerea banca. A mers la notar, unde erau Cojoc Diana, Hîncu Galina și Cazacu Olesea. Documentele erau pregătite și ea le-a semnat. Fiica și ginerele au dat 5 000 euro, după semnarea contractului. După semnarea contractului de vânzare-cumpărare, ea s-a dus la sora sa să stea cu copii. În apartamentul dat a locuit un cunoscut de a lui Ursu Sergiu, apoi i-au spus să elibereze apartamentul. La moment, acolo stă altcineva la evidență.

Comform procesului-verbal din 22.04.2016, de la Notarul public Oleg Belicescu au fost ridicate - contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 68 din XXXXXX, XXXXXX, semnat de Livadaru Nina și SC "Compleximobil" SRL în persoana administratorului Cojoc Diana, înregistrat în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicescu cu nr. 1791 la 10.04.2012, declarația din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicescu cu nr. 1843 la 12 aprilie 2012 și copia filelor din registrul actelor notariale ale notarului Oleg Belicescu care confirmă înregistrarea contractului și a declarației menționate.

La dosar sunt anexate corpurile delictelor: procura din numele lui Ursu Natalia, înregistrată cu nr. 1409 în Registrul actelor notariale ale Biroului notarului public Onofrei Tatiana la 13.02.2012, recipisa din numele lui Cazacu Olesea din 13.02.2012, recipisa din numele lui Cazacu Olesea din 13.03.2012 ridicate la Ursu Sergiu, contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 68 din XXXXXX XXXXXX XXXXXX, semnat de Livadaru Nina și SC "Compleximobil" SRL în persoana administratorului Cojoc Diana, înregistrat în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicescu cu nr. 1791 la 10.04.2012, declarația din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicescu cu nr.1843 la 12.04.2012, ridicate la Notarul public Oleg Belicescu.

Astfel, de către **partea apărării nu a fost prezentată nici o probă, pe lângă declarația** din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicescu cu nr. 1843, la 12.04.2012, **care ar confirma transmiterea banilor** către Livadaru Nina pentru procurarea apartamentului ultimei de către SRL "Compleximobil".

Totodată, **partea apărării nu a demonstrat scopul procurării apartamentului** menționat, or, versiunea ultimelor precum că au urmărit scopul dobândirii unui venit

în urma efectuării cărorva lucrări cosmetice și vânzării apartamentului nominalizat la un preț mai mare, este combătut de însăși acțiunile și starea financiară a inculpatelor.

De către *partea apărării nu a putut fi explicat scopul transmiterii de către Livadaru Nina a sumei de 5500 euro către acestea*, dacă pornim de la premisa că Livadaru Nina a vândut apartamentul în scopul obținerii unor surse financiare, or, prin transmiterea de către aceasta a prezentei sume de bani, încă o dată se confirmă faptul că inculpatele prin abuz de încredere și înșelăciune au dobândit apartamentul lui Livadaru Nina și suma de 5500 euro, sub pretextul cumpărării unui apartament cu 3 odăi.

Așa dar, vina inculpatelor e prea evidentă, ca să fie combătută cu argumente total neîntemeiate, precum sunt cele indicate de către inculpate și apărătorii acestora, precum nu poate fi explicat faptul că, în cadrul urmăririi penale, Hîncu Galina care se consideră nevinovată, a refuzat să dea careva declarații, iar în instanța de judecată, dânsa a depus declarații doar după ce au fost prezentate toate probele acuzării.

Deci, inculpatele au comis escrocherie, adică adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, **cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, săvârșită în proporții mari**, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal.

La individualizarea pedepsei inculpatelor, instanța s-a condus de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

3. Avocatul Barbaroș Mihail a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care inculpatele Hîncu Galina și Cojoc Diana să fie achitate, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelantul a menționat că, prin hotărârile judiciare rămase definitive și irevocabile din 05 septembrie 2016 ale Judecătorei Chișinău privind examinarea în procedură contencioasă pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina împotriva SC "Compleximobil" SRL în proces de insolvență, ÎM „Prime Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 și a pct. 3.9 alin. (ii) din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM02/1103/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. 1PO/IMM2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, s-a constatat că, cât privește pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12.04.2012, Livadaru Nina în mod benevol s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză.

Conținutul înscrisului i-a fost cunoscut, respectiv era conștientă de consecințele semnării actului dat, iar Livadaru Nina este o persoană cu discernământ, nu este lipsită de capacitatea de exercițiu, respectiv nu poate să pretindă că nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012 și, prin urmare, declarația menționată este valabilă și stabilește anumite circumstanțe.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit, la 10.04.2012, și din data indicată, reclamantă nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea

prețului contractului, întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012.

Or, aceasta poate interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților. Mai mult, dacă s-ar presupune că există temeieri pentru rezoluțiunea contractului, cu toate că acestea nu există, oricum rezoluțiunea nu afectează valabilitate dreptului de ipotecă instituit în privința ap. nr. 68 din XXXXXX X XXXXXX.

Astfel, la 05.09.2016, Judecătoria Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina, reieșind din obligația vânzătorului care se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Stabilindu-se din materialele dosarului că, la 28.12.2011, SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr. IMM_2/098/12/2011, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL, în calitate de împrumutat, a primit de la ÎM „Prime Capital-2” SRL, în calitate de împrumutător, mijloace bănești în sumă de 41.600 dolari SUA.

În temeiul contractului de împrumut nr. IMM 2/103/03/2012 din 23.03.2012 cu toate acordurile adiționale la acest contract SC „Compleximobil” SRL a obținut de la IM „Prime Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72.700 dolari SUA, iar la 10.04.2012, Livadaru Nina, în calitate de vânzător, și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil apartamentul nr. 68 situat în XXXXXX X XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 19,6 m², la prețul de 14.000 euro, echivalentul a 216.606, 60 lei.

La pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare imobilului va fi achitat de către cumpărător vânzătorului nu mai târziu de data de 13.04.2012, din contul mijloacelor bănești oferite de ÎM „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL, în conformitate cu contractul de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012 din 23.03.2012.

Conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM2103C/03/2012 din 10.04.2012, autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract, apartamentul nr. 68 din XXXXXX X XXXXXX, Republica Moldova, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr. IMM 2/098/12/2011 din 28.12.2011 și nr. IMM_2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv fidejusiune Diane Cojoc și Galinei Hîncu.

La 12.04.2012, Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL, în calitate de cumpărător, și-a onorat către Livadaru Nina, în calitate de vânzător, obligațiile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul Oleg Belicescu, semnătura aplicată pe declarație fiind legalizată de notarul public.

Or, atât OUP cât și instanța judiciară urma să aprecieze la data inițierii cauzei de învinuire a lui Hîncu Galina și Cojoc Diana de faptul comiterii infracțiunii de escrocherie însușirea bunului părții vătămate, în proporții deosebit de mari, aprecierea

total diferită și constantă (prin acte juridice confirmative) asupra laturii obiective (obiectul material, fiind - bunul imobil, examinat și apreciat prin concluzie irevocabilă a instanțelor judiciare) a escrocheriei, unde aceeași latură obiectivă a însușirii este studiu penal pe alte cauze civile și unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, cu fapt și de drept al „lucrului judecat” - ca fiind unul inexistent.

Dispozițiile pct. 7) al art. 275 Cod de procedură penală exclude urmărirea penală în privința lui Hîncu Galina când, în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care, s-a constatat imposibilitatea urmării penale pe aceleași temeuri, existând circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

În corespundere cu dispozițiile art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu i va fi dovedită or, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Suntem în situația când, acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „noțiunilor de drept” încearcă să „presupună” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprii Ninei Livadaru asupra ap. 68 din XXXXXX X XXXXXX, iar instanța judiciară materializând, în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără cale de interpretare, (documente, constatări tehnico-științifice administrate), verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 Cod de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamându-le la pedeapsă penală, în contradicție cu hotărârii judiciare definitive și irevocabile deja și care au valoarea lucrului judecat.

3.1. A declarat apel și inculpata Cojoc Diana, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie de achitată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelanta a menționat că, prin hotărârile judiciare rămase definitive și irevocabile din 05 septembrie 2016 ale Judecătoriei Chișinău privind examinarea în procedură contencioasă pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina împotriva SC ”Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prime Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 și a pct. 3.9 alin. (ii) din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM02/1103/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. 1PO/IMM2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, s-a constatat că, cât privește pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12.04.2012, Livadaru Nina în mod benevol s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză.

Conținutul înscrisului i-a fost cunoscut, respectiv era conștientă de consecințele semnării actului dat, iar Livadaru Nina este o persoană cu discernământ, nu este lipsită de capacitatea de exercițiu, respectiv nu poate să pretindă că nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012 și, prin urmare, declarația menționată este valabilă și stabilește anumite circumstanțe.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit, la 10.04.2012, și din data indicată, reclamanta nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea prețului contractului, întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012.

Or, aceasta poate interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților. Mai mult, dacă s-ar presupune că există temeiuri pentru rezoluțiunea contractului, cu toate că acestea nu există, oricum rezoluțiunea nu afectează valabilitate dreptului de ipotecă instituit în privința ap. nr. 68 din str. G. Tofan 4, mun. Chișinău.

Astfel, la 05.09.2016, Judecătoria Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina, reieșind din obligația vânzătorului care se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Stabilindu-se din materialele dosarului că, la 28.12.2011, SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr. IMM_2/098/12/2011, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL, în calitate de împrumutat, a primit de la ÎM „Prime Capital-2” SRL, în calitate de împrumutător, mijloace bănești în sumă de 41.600 dolari SUA.

În temeiul contractului de împrumut nr. IMM 2/103/03/2012 din 23.03.2012 cu toate acordurile adiționale la acest contract SC „Compleximobil” SRL a obținut de la IM „Prime Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72.700 dolari SUA, iar la 10.04.2012, Livadaru Nina, în calitate de vânzător, și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil apartamentul nr. 68 situat în XXXXXX XXXXXX X, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 19,6 m², la prețul de 14.000 euro, echivalentul a 216.606, 60 lei.

La pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare imobilului va fi achitat de către cumpărător vânzătorului nu mai târziu de data de 13.04.2012, din contul mijloacelor bănești oferite de ÎM „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL, în conformitate cu contractul de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012 din 23.03.2012.

Conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM2103C/03/2012 din 10.04.2012, autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract, apartamentul nr. 68 din XXXXXX X XXXXXX, Republica Moldova, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr. IMM 2/098/12/2011 din 28.12.2011 și nr. IMM_2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv fidejusiune Dianei Cojoc și Galinei Hîncu.

La 12.04.2012, Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL, în calitate de cumpărător, și-a onorat către Livădaru Nina, în calitate de vânzător, obligațiile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul Oleg Belicescu, semnătura aplicată pe declarație fiind legalizată de notarul public.

Or, atât OUP cât și instanța judiciară urma să aprecieze la data inițierii cauzei de învinuire a lui Hîncu Galina și Cojoc Diana de faptul comiterii infracțiunii de escrocherie însușirea bunului părții vătămate, în proporții deosebit de mari, aprecierea total diferită și constantă (prin acte juridice confirmative) asupra laturii obiective (obiectul material, fiind - bunul imobil, examinat și apreciat prin concluzie irevocabilă a instanțelor judiciare) a escrocheriei, unde aceeași latură obiectivă a însușirii este studiu penal pe alte cauze civile și unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, cu fapt și de drept al „lucrului judecat” - ca fiind unul inexistent.

Dispozițiile pct. 7) al art. 275 Cod de procedură penală exclude urmărirea penală în privința lui Hîncu Galina când, în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care, s-a constatat imposibilitatea urmării penale pe aceleași temeuri, existând circumstanțe prevăzute de lege care, condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

În corespundere cu dispozițiile art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită or, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Suntem în situația când, acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „noțiunilor de drept” încearcă să „presupună” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprii Ninei Livadaru asupra ap. 68 din XXXXXX X XXXXXX, iar instanța judiciară materializând, în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără cale de interpretare, (documente, constatări tehnico-științifice administrate), verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 Cod de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamându-le la pedeapsă penală, în contradicție cu hotărârii judiciare definitive și irevocabile deja și care au valoarea lucrului judecat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a menționat că, față de lucrul judecat de primă instanță, se constată motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriul inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din CEDO.

5. Avocatul Barbaroș Mihail a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Hîncu Galina să fie achitată, pe motiv că în acțiunile ei nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate.

Recurentul a invocat că, cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a părții vătămate Livadaru Nina și martorilor acuzării, care sunt de fapt rudele de gr. I ale părții vătămate și care au depus declarații contradictorii, atât la etapa urmăririi penale, cât și în ședința judiciară.

Totodată, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpata Cojoc Diana, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată, pe motiv că în acțiunile ei nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate.

Recurenta a indicat că, cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a părții vătămate Livadaru Nina și martorilor acuzării, care sunt de fapt rudele de gr. I ale părții vătămate și care au depus declarații contradictorii, atât la etapa urmăririi penale, cât și în ședința judiciară.

Totodată, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.2. Avocata Culeac-Reul Natalia, la fel a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Cojoc Diana să fie achitată, pe motiv că în acțiunile ei nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate.

Recurenta a menționat că, cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a părții vătămate Livadaru Nina și martorilor acuzării, care sunt de fapt rudele de gr. I ale părții vătămate și care au depus declarații contradictorii, atât la etapa urmăririi penale, cât și în ședința judiciară.

Totodată, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2018, recursurile au fost admise, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că, criticele recurenților, în esență, se referă la faptul că instanța de apel a adoptat soluția de condamnare a inculpatelor învinuite de comiterea infracțiunii de escrocherie, cu admiterea mai multor încălcări atât de drept material, cât și procesual, particularizate în aprecierea vădit greșită despre lipsa raporturilor de natură juridico-civile dintre inculpate și partea vătămată, aprecierea unilaterală a probelor, denaturarea conținutului unor declarații date de martori, formularea unor concluzii nefondate, prin aceasta, „inter alia”, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil.

La 05.09.2016 de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău a fost emisă hotărârea de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prima Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, a pct. 3.9 din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM_2/102/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. 1P0/IMM_2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea

contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 autentificat de notarul public Belicesco Oleg, care a fost menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.01.2017, astfel.

Or, instanța de apel, se nu s-a pronunțat asupra acestor motive relevante, deși au fost invocate în cererea de apel.

De către instanța de apel a fost lăsată fără examinare și chestiunea cu privire la circumstanțele în care a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, între Livadaru Nina și Cojoc Diana ca administrator al SC „Compeximobil” SRL, precum și a declarației eliberate de către Livadaru Nina, care a fost autentificată notarial și prin care se confirmă faptul că de către cumpărător au fost onorate pe deplin obligațiile asumate la pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, or, la acest capitol fiind divergențe între declarațiile inculpatelor, ale părții-vătămate și ale martorilor.

Instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei a constatat că „de către partea apărării nu a putut fi explicat scopul transmiterii de către Livadaru Nina a sumei de 5500 euro către inculpate, se confirmă faptul că inculpatele prin abuz de încredere și înșelăciune au dobândit apartamentul lui Livadaru Nina și suma de 5500 euro, sub pretextul cumpărării unui apartament cu 3 odăi, fapt ce coroborează cu declarațiile părții vătămate și a martorilor Ursu Sergiu și Ursu Natalia.... ”.

Constatările la care a ajuns instanța de apel, vin în contradicție atât cu materialele cauzei cât și cu declarațiile părții vătămate și ale martorilor, or, după cum urmează din materialele cauzei, și anume din recipisa din 13.02.2012 și recipisa din 13.03.2012, banii au fost transmiși de către Ursu Natalia către Cazacu Olesea, fapt confirmat în instanța de judecată și prin declarațiile părții vătămate Livadaru Nina, martorului Ursu Natalia și Ursu Sergiu.

În consecință, instanță de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a lui Cojoc Diana și Hîncu Galina în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, printr-o motivare superficială, reținând în acest sens doar probele acuzării, în special declarațiile părții vătămate, fără a le supune unei analize ample, fără a lua în considerație probele la care face referire partea apărării și fără a clarifica circumstanțele esențiale ale cauzei, lăsând astfel fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelurile declarate, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

Totodată, la 16.07.2015 de către organul de urmărire penală, Livadaru Nina a fost recunoscută în calitate de parte civilă, prin urmare de către instanțele ierarhic inferioare a fost omisă soluționarea acțiunii civile, fapt ce denotă că cauza penală a fost examinată superficial, fără a intra în esență.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, apelurile au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a statuat că, ***prima instanța corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept*** și just a ajuns la concluzia că inculpatele au săvârșit infracțiunile incriminate.

Supportul probator administrat demonstrează, incontestabil, faptul că inculpatele, prin acțiunile sale intenționate, au comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cu privire la chestiunea ce ține de circumstanțele în care a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, între Livadaru Nina și Cojoc Diana ea administrator al SC „Compeximobil” SRL, precum și a declarației eliberate de către Livadaru Nina, care a fost autentificată notarial și prin care se confirmă faptul că de către cumpărător au fost onorate pe deplin obligațiile asumate la pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, se reține faptul că, la 05.09.2016 de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău a fost emisă hotărârea de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prima Capital-2” SRL, notarul public Belcesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, a pct. 3.9 din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM 2/102/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. 1PO/IMM 2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 autentificat de notarul public Belicesco Oleg, ***care a fost menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău*** din 24.01.2017.

În final, instanța de apel a reținut ca fiind constatat cu certitudine faptul că inculpatele, dobândind încrederea părții vătămate, au determinat-o ***prin prezentarea ca adevărată a unei situații false în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului al încheierii actului juridic, care a fost încheiat ca urmare a comportamentului dolosiv al acestora***, cauzând victimei o daună materială în sumă totală de 302.402,20 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

8. Avocatul Barbaroș Mihail a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Hîncu Galina să fie achitată, pe motiv că în acțiunile ei nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În speță, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, or, instanța de fond și-a motivat sentința de condamnare la 03.04.2019, pe declarațiile părții vătămate depuse în cadrul cauzei civile de contestare a actelor juridice care au stat la baza înstrăinării bunului imobil, ar, astfel de declarații conținute în decizia motivată de condamnare din 20.02.2019, nu au fost înregistrate în cadrul ședințelor judiciare de audiere a părților implicate în procesul penal, fapt pe care îl atestăm în aceeași măsură egală și la înregistrarea declarațiilor condamnatei Cojoc Diana, reformulate de către instanța de apel și copiate din procesul-verbal de audiere a terței persoane - Cojoc Diana, în procesul civil din 21.09.2016, unde ultima participa în calitate de intervenient accesoriu pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată a părții vătămate în Judecătoria Chișinău.

Instanța de apel urma a se conforma condițiilor de înlăturare a erorilor de ordin material și de procedură, admise și stabilite de către instanța de recurs în Decizia Curții Supreme de Justiție din 25.09.2018, conform dispozițiilor art. 414 Cod de procedură penală, fapt care nu a fost realizat.

Concluziile instanțelor judiciare absolut eronate și devolutive în contradicției cu circumstanțele expuse de către inculpate și tănuite de către rudele apropiate ale părții vătămate (Ursu Natalia și Ursu Sergiu), au fost stabilite și prin hotărârile judiciare rămase definitive și irevocabile din 05.09.2016 ale Judecătoriai Chișinău s. Centru prin care, examinând în ședință publică în procedură contencioasă pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prime Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 și a pct. 3.9 alin. (ii) din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMMJ2/103/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. IPO/IMM_2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, s-a constatat că, pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12.04.2012, invocată de către Livadaru Nina, care în mod benevol, s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză.

Conținutul înscrisului i-a fost cunoscut, respectiv era conștientă de consecințele semnării actului dat, iar Livadaru Nina este o persoană cu discernământ, nu este lipsită de capacitatea de exercițiu, respectiv nu poate să pretindă că nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012 și, prin urmare, declarația menționată este valabilă și stabilește anumite circumstanțe.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit la 10.04.2012 și, din data indicată, reclamanta nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea prețului contractului, întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012. Or, aceasta poate interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților.

Mai mult, dacă s-ar presupune că există temeiuri pentru rezoluțiunea contractului, cu toate că acestea nu există, oricum rezoluțiunea nu afectează valabilitatea dreptului de ipotecă instituit în privința ap. 68 din str. G. Tofan 4, mun. Chișinău.

Astfel, la data de 05.09.2016, Judecătoria Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina, reieșind din obligația vânzătorului care se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Instanța judiciară a stabilit din materialele dosarului că, la 28.12.2011, SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr. IMMJ2/098/12/2011, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL, în calitate de împrumutat, a primit de la ÎM „Prime Capital-2” SRL, în calitate de împrumutător, mijloace bănești în sumă de 41.600 dolari SUA.

În temeiul contractului de împrumut nr. IMM 2/103/03/2012 din 23.03.2012 cu toate acordurile adiționale la acest contract SC „Compleximobil” SRL a obținut de la IM „Prime Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72.700 dolari SUA, iar la

10.04.2012, Livadaru Nina, în calitate de vânzător, și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil apartamentul nr. 68 situat în XXXXXX XXXXXX X, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 19,6 m², la prețul de 14.000 euro, echivalentul a 216.606, 60 lei.

La pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare imobilului va fi achitat de către cumpărător vânzătorului nu mai târziu de data de 13 aprilie 2012, din contul mijloacelor bănești oferite de ÎM „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL, în conformitate cu contractul de împrumut nr. IMM_2/103/03/2012 din 23.03.2012.

Conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM2103C/03/2012 din 10.04.2012, autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract apartamentul nr. 68 din XXXXXX X XXXXXX, Republica Moldova, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr. IMM 2/098/12/2011 din 28.12.2011 și nr. IMM_2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv fidejusiune Dianeii Cojoc și Galinei Hîncu.

La 12.04.2012, Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL, în calitate de cumpărător, și-a onorat către Livadaru Nina, în calitate de vânzător, obligațiile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul Oleg Belicescu, semnătura aplicată pe declarație fiind legalizată de notarul public.

Or, atât OUP cât și instanța judiciară urma să aprecieze la data inițierii cauzei de învinuire a lui Hîncu Galina și Cojoc Diana de faptul comiterii infracțiunii de escrocherie însușirea bunului părții vătămate, în proporții deosebit de mari, aprecierea total diferită și constantă (prin acte juridice confirmative) asupra laturii obiective (obiectul material, fiind - bunul imobil, examinat și apreciat prin concluzie irevocabilă a instanțelor judiciare) a escrocheriei, unde aceeași latură obiectivă a însușirii este studiu penal pe alte cauze civile și unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, cu fapt și de drept al „lucrului judecat” - ca fiind unul inexistent.

Dispozițiile pct. 7) al art. 275 Cod de procedură penală exclude urmărirea penală în privința lui Hîncu Galina când, în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care, s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri, existând circumstanțe prevăzute de lege care, condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

În corespundere cu dispozițiile art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită or, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Suntem în situația când, acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „noțiunilor de drept” încearcă să „presupună” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprii Ninei Livadaru asupra ap. 68 din str. XXXXXX X

XXXXXX, iar instanța judiciară materializând, în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără cale de interpretare, (documente, constatări tehnico-științifice administrate), verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 Cod de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamându-le la pedeapsă penală, în contradicție cu hotărârile judiciare definitive și irevocabile deja și care au valoarea lucrului judecat.

8.1. A declarat recurs ordinar și inculpata Cojoc Diana, în care a solicitat casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitată pe motiv că în fapta ei nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate.

Recurenta a indicat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de apel și-a motivat sentința de condamnare pe declarațiile părții vătămate depuse în cadrul cauzei civile de contestare a actelor juridice care au stat la baza înstrăinării bunului imobil, or, astfel de declarații nu au fost înregistrate în cadrul ședințelor judiciare de audiere a părților implicate în procesul penal, fapt pe care se atestă în aceeași măsură egală și la înregistrarea declarațiilor condamnatei Cojoc Diana, reformulate de către instanța de apel și copiate din procesul-verbal de audiere a terței persoane Cojoc Diana, în procesul civil din 21.09.2016, unde ultima participa în calitate de intervenient accesoriu pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată a părții vătămate.

Instanța de apel urma a se conforma condițiilor de înlăturare a erorilor de ordin material și de procedură, admise și stabilite de către instanța de recurs prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25.09.2018, conform art. 414 Cod de procedură penală, fapt care nu a fost realizat.

Concluziile instanțelor judiciare absolut eronate și devolutive în contradicție cu circumstanțe expuse de către inculpate și tănuite de către rudele apropiate ale părții vătămate (Ursu Natalia și Ursu Sergiu), au fost stabilite și prin hotărârile judiciare rămase definitive și irevocabile din 05.09.2016 a Judecătoriei Chișinău s. Centru prin care, examinând în ședință publică în procedură contencioasă pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prime Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 și a pct. 3.9 alin. (ii) din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMMJ2/103/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. IPO/IMM_2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, s-a constatat că, pretinsa nulitate a declarației nr. 1843 din 12 aprilie 2012, invocată de către Livadaru Nina care, în mod benevol, s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză.

Conținutul înscrisului i-a fost cunoscut, respectiv era conștientă de consecințele semnării actului dat, iar Nina Livadaru este o persoană cu discernământ, nu este lipsită

de capacitatea de exercițiu, respectiv nu poate să pretindă că nu conștientiza esența acțiunilor sale la semnarea declarației nr. 1843 din 12.04.2012 și, prin urmare, declarația menționată este valabilă și stabilește anumite circumstanțe.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost întocmit la 10.04.2012 și, din data indicată, reclamantă nu s-a adresat cumpărătorului cu vreo solicitare privind achitarea prețului contractului, întrucât reclamanta a primit prețul contractului de vânzare-cumpărare, nefiind întemeiată rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012. Or, aceasta poate interveni doar în cazul neexecutării esențiale din partea părților.

Mai mult, dacă s-ar presupune că există temeiuri pentru rezoluțiunea contractului, cu toate că acestea nu există, oricum rezoluțiunea nu afectează valabilitatea dreptului de ipotecă instituit în privința ap. 68 din str. XXXXXX X XXXXXX.

Astfel, la data de 05.09.2016, Judecătoria Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Livadaru Nina, reieșind din obligația vânzătorului care se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Instanța judiciară a stabilit din materialele dosarului că, la 28.12.2011, SC „Compleximobil” SRL și ÎM „Prime Capital-2” SRL au încheiat contractul nr. IMMJ2/098/12/2011, în temeiul căruia SC „Compleximobil” SRL, în calitate de împrumutat, a primit de la ÎM „Prime Capital-2” SRL, în calitate de împrumutător, mijloace bănești în sumă de 41.600 dolari SUA.

În temeiul contractului de împrumut nr. IMM 2/103/03/2012 din 23.03.2012 cu toate acordurile adiționale la acest contract SC „Compleximobil” SRL a obținut de la IM „Prime Capital-2” SRL un împrumut în sumă de 72.700 dolari SUA, iar la 10.04.2012, Livadaru Nina, în calitate de vânzător, și SC „Compleximobil” SRL în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 autentificat notarial la notarul public, privind înstrăinarea bunului imobil apartamentul nr. 68 situat în XXXXXX XXXXXX X cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 19,6 m², la prețul de 14.000 euro, echivalentul a 216.606, 60 lei.

La pct. 4 din contractul nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul public, părțile au convenit că prețul de înstrăinare imobilului va fi achitat de către cumpărător vânzătorului nu mai târziu de data de 13 aprilie 2012, din contul mijloacelor bănești oferite de ÎM „Prime Capital-2” SRL în beneficiul SC „Compleximobil” SRL, în conformitate cu contractul de împrumut nr. IMM 2/103/03/2012 din 23.03.2012.

Conform contractului de ipotecă nr. IPOTMM2103C/03/2012 din 10.04.2012, autentificat notarial cu nr. 1793, acordul adițional nr. 01 la acest contract apartamentul nr. 68 din XXXXXX X XXXXXX, Republica Moldova, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost ipotecat în vederea garantării executării obligațiilor născute în temeiul contractelor de împrumut nr. IMM 2/098/12/2011 din 28.12.2011 și nr. IMM 2/103/03/2012, fiind instituită inclusiv fidejusiune Diane Cojoc și Galinei Hîncu.

La 12.04.2012, Livadaru Nina a declarat că SC „Compleximobil” SRL, în calitate de cumpărător, și-a onorat către Livadaru Nina, în calitate de vânzător,

obligățiile asumate potrivit pct. 4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, autentificat de notarul Oleg Belicescu, semnătura aplicată pe declarație fiind legalizată de notarul public.

Or, atât OUP cât și instanța judiciară urma să aprecieze la data inițierii cauzei de învinuire a lui Hîncu Galina și Cojoc Diana de faptul comiterii infracțiunii de escrocherie însușirea bunului părții vătămate, în proporții deosebit de mari, aprecierea total diferită și constantă (prin acte juridice confirmative) asupra laturii obiective (obiectul material, fiind - bunul imobil, examinat și apreciat prin concluzie irevocabilă a instanțelor judiciare) a escrocheriei, unde aceeași latură obiectivă a însușirii este studiu penal pe alte cauze civile și unde subiecții au calități procesuale diferite, iar faptul însușirii a fost apreciat integral prin concluzii, cu fapt și de drept al „lucrului judecat” - ca fiind unul inexistent.

Dispozițiile pct. 7) al art. 275 Cod de procedură penală exclude urmărirea penală în privința lui Hîncu Galina când, în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care, s-a constatat imposibilitatea urmării penale pe aceleași temeuri, existând circumstanțe prevăzute de lege care, condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

În corespundere cu dispozițiile art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită or, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Suntem în situația când, acuzatorul de stat prin dubii și interpretare a „noțiunilor de drept” încearcă să „presupună” existența laturii de însușire prin abuz de încredere și înșelăciune a avutului proprii Ninei Livadaru asupra ap. 68 din str. XXXXXX X XXXXXX, iar instanța judiciară materializând, în lipsa mijloacelor materiale de probe elocvente, certe și fără cale de interpretare, (documente, constatări tehnico-științifice administrate), verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute de normele de drept și procesual-penale, dispozițiile art. 93, 99-101, 157 Cod de procedură penală, găsește vinovate de comiterea infracțiunii imputate pe ambele inculpate, condamându-le la pedeapsă penală, în contradicție cu hotărârii judiciare definitive și irevocabile deja și care au valoarea lucrului judecat.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4), 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată trebuie să soluționeze chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) doar a trecut în revistă probele administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, în special probele scrise, cum ar fi contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 68 din str. XXXXX X cu nr. 1791 din 10.04.2012, declarația notarială a lui Livadaru Nina, cu nr. 1843 la 12.04.2012, procura notarială din numele lui Ursu Natalia din 13.02.2012, 2 recipise din numele lui Cazacu Olesea din 13.02.2012.

Mai mult, concluziile neclare, divergente și confuze că: **„...partea apărării nu a fost prezentată nicio probă, pe lângă declarația din numele lui Livadaru Nina, înregistrată în Registrul actelor notariale ale Notarului public Oleg Belicesco cu nr. 1843, la 12.04.2012, care ar confirma transmiterea banilor către Livadaru Nina pentru procurarea apartamentului ultimei de către SRL ”Compleximobil”. Totodată, partea apărării nu a demonstrat scopul procurării apartamentului menționat... De către partea apărării nu a putut fi explicat scopul transmiterii de către Livadaru Nina a sumei de 5500 euro către acestea, dacă pornim de la premisa că Livadaru Nina a vândut apartamentul în scopul obținerii unor surse financiare... Așa dar, vina inculpatelor e prea evidentă, ca să fie combătută cu argumente total neîntemeiate, precum sunt cele indicate de către inculpate și apărătorii acestora, precum nu poate fi explicat faptul că în cadrul urmăririi penale Hîncu Galina care se consideră**

nevinovată, a refuzat să dea careva declarații, iar în instanța de judecată, dânsa a depus declarații doar după ce au fost prezentate toate probele acuzării”, nu corespund criteriilor de drept privind aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei prescise în art. 101 Cod de procedură penală, cât și contravin prevederilor art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, conform căror nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Pe lângă aceasta, este absolut divergent și rezumatul instanței că: *„inculpatele au comis escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, săvârșită în proporții mari, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal”*;

b) nu a apreciat în niciun fel hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 05.09.2016, menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.01.2017, despre respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către Livădaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prima Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, a pct. 3.9 din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM_2/102/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr. 1P0/IMM_2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 autentificat de notarul public Belicesco Oleg, care a fost astfel.

Or, în aceste hotărâri judiciare irevocabile, instanțele au constata că: *„...nu sunt întrunite condițiile privind dispunerea rezoluțiunii contractului notarial de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012... în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine executarea obligațiilor asumate de SC „Compleximobil” SRL în temeiul prevederilor pct. 4 din contractul notarial de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, potrivit căror părțile au convenit că prețul de înstrăinare a imobilului va fi achitat în beneficiul Ninei Livadaru nu mai târziu de 13.04.2012. În așa fel, se deduce că pretinsul risc al neexecutării obligației invocat de reclamantă este combătut de declarația semnată de către aceasta la 12.04.2012, privind onorarea deplină a obligațiilor asumate potrivit pct. 4 din contractul menționat... Livadaru Nina în mod benevol s-a prezentat la notar pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză... Declarația nr. 1843 din 12.04.2012, privind executarea contractului notarial de vânzare-cumpărare nr.1791 din 10.04.2012, corespunde condițiilor de valabilitate a actului juridic civil conturat supra... A fortiori, în speță nu se constată faptul că declarația nr. 1843 din 12.04.2012 ar fi una fictivă sau lipsită de cauză juridică. La caz, s-a stabilit voința certă în executarea obligațiilor asumate”*.

Relevant este că, acestea urmau a fi apreciate în raport cu prescripția de drept că o hotărâre civilă irevocabilă, are putere de lucru judecat, cât și a jurisprudenței CtEDO privind art. 6§1 al Convenției, că puterea de lucru judecat (*res judicata*) presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă ce exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o alta hotărâre (*obligativitatea*) (*cauza Caracas c. României, cererea nr. 78037/01*), că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv

prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6§1 al CEDO, dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară, statuarea în sens contrar fiind posibilă, prin prisma respectării prevederilor art. 6 din CEDO, numai în măsura în care ar fi posibil un reviriment jurisprudențial justificat de o nouă interpretare a Legii (*cauzele Tudor Tudor c. României, Stefall și Stef c. României, Unedic c. Franței*), că respectarea principiului securității raporturilor juridice nu permite de a reveni asupra soluției ce are un caracter final și irevocabil, or, adoptarea unei soluții contrare celei expuse prin hotărârile judecătorești irevocabile ar echivala cu revenirea asupra unui punct al litigiului, ce a fost deja tranșat și care a făcut obiectul unei hotărâri judecătorești irevocabile, nefiind identificat niciun motiv plauzibil ce ar permite de a proceda astfel și de a goli de substanță hotărârea judecătorească irevocabilă (*cauza Lungu și alții c. României*).

În aspectul vizat, Curtea Constituțională a R. Moldova, în Hotărârea nr. 4 din 01.03.2016, a relevat că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Conturat astfel, principiul securității juridice presupune ca statul să depună diligență pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Potrivit art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică

se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Legea penală care înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Potrivit art. 118 alin. (2) Cod penal, calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite. În corespundere cu art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal.

Mai mult, instanța de apel a omis că netemeinicia sentinței este reținută și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2018, iar, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (*pct. 6. din decizie*);

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării, în special probele scrise, cum ar fi contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 68 din str. XXXXXX cu nr. 1791 din 10.04.2012, declarația notarială a lui Livadaru Nina, cu nr. 1843 la 12.04.2012, procura notarială din numele lui Ursu Natalia din 13.02.2012, 2 recipise din numele lui Cazacu Olesea din 13.02.2012;

c) nu a apreciat în niciun fel hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05.09.2016, menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.01.2017, despre respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către Livadaru Nina împotriva SC „Compleximobil” SRL în proces de insolvență, ÎM „Prima Capital-2” SRL, notarul public Belicesco Oleg și intervenientul accesoriu ÎS „Cadastru” privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, a pct. 3.9 din acordul adițional nr. 01 la contractul de împrumut IMM_2/102/03/2012 din 23.03.2012, precum și a contractului de ipotecă nr.

1P0/IMM_2/103C/04/2012 cu constatarea nulității absolute a declarației nr. 1843 din 12.04.2012 privind executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012 autentificat de notarul public Belicesco Oleg, care a fost astfel.

Or, în aceste hotărâri judiciare irevocabile, instanțele au constata că: „...*nu sunt întrunite condițiile privind dispunerea rezoluțiunii contractului notarial de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012... în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine executarea obligațiilor asumate de SC „Compleximobil” SRL în temeiul prevederilor pct. 4 din contractul notarial de vânzare-cumpărare nr. 1791 din 10.04.2012, potrivit cărora părțile au convenit că prețul de înstrăinare a imobilului v-a fi achitat în beneficiul Ninei Livadaru nu mai târziu de 13.04.2012. În așa fel, se deduce că pretinsul risc al neexecutării obligației invocat de reclamantă este combătut de declarația semnată de către aceasta la 12.04.2012, privind onorarea deplină a obligațiilor asumate potrivit pct. 4 din contractul menționat... Livadaru Nina în mod benevol s-a prezentat la notarul pentru a întocmi această declarație și nu a fost forțată să semneze, iar notarul a legalizat semnătura Ninei Livadaru, aplicată pe înscrisul în cauză... Declarația nr. 1843 din 12.04.2012, privind executarea contractului notarial de vânzare-cumpărare nr.1791 din 10.04.2012, corespunde condițiilor de valabilitate a actului juridic civil conturat supra... A fortiori, în speță nu se constată faptul că declarația nr. 1843 din 12.04.2012 ar fi una fictivă sau lipsită de cauză juridică. La caz, s-a stabilit voința certă în executarea obligațiilor asumate”.*

Relevant este că, acestea urmau a fi apreciate în raport cu prescripția de drept că o hotărâre civilă irevocabilă, are putere de lucru judecat, cât și a jurisprudenței CtEDO privind art. 6§1 al Convenției, că puterea de lucru judecat (*res judicata*) presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă ce exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o alta hotărâre (*obligativitatea*) (*cauza Caracas c. României, cererea nr. 78037/01*), că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6§1 al CEDO, dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară, statuarea în sens contrar fiind posibilă, prin prisma respectării prevederilor art. 6 din CEDO, numai în măsura în care ar fi posibil un revirement jurisprudențial justificat de o nouă interpretare a Legii (*cauzele Tudor Tudor c. României, Stefall și Stef c. României, Unedic c. Franței*), că respectarea principiului securității raporturilor juridice nu permite de a reveni asupra soluției ce are un caracter final și irevocabil, or, adoptarea unei soluții contrare celei expuse prin hotărârile judecătorești irevocabile ar echivala cu revenirea asupra unui punct al litigiului, ce a fost deja tranșat și care a făcut obiectul unei hotărâri judecătorești irevocabile, nefiind identificat niciun motiv plauzibil ce ar permite de a proceda astfel și de a goli de substanță hotărârea judecătorească irevocabilă (*cauza Lungu și alții c. României*).

În aspectul vizat, Curtea Constituțională a R. Moldova, în Hotărârea nr. 4 din 01.03.2016, a relevat că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea

principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Conturat astfel, principiul securității juridice presupune ca statul să depună diligență pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

La fel, instanța de apel a omis că împrejurările enunțate au fost reținute și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2018, iar, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (*pct. 6. din decizie*);

d) reîncadrând acțiunile inculpatelor în baza art. 190 alin. (5), în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor: „... ***prin prezentarea ca adevărată a unei situații false în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului al încheierii actului juridic, care a fost încheiat ca urmare a comportamentului dolosiv al acestora, cauzând victimei o daună materială în sumă totală de 302.402,20 lei, ce constituie proporții deosebit de mari...***”, a depășit limitele învinuirii formulate, or, asemenea împrejurări de fapt și drept nu se regăsesc în rechizitoriu și nici în fapta constatată de prima instanță și menținută de instanțe de apel.

Mai mult, elementul imputat ca „***situații false***” nu se regăsește în această normă, iar calificativul „***în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului al încheierii actului juridic***” este unul incomplet, deci absolut neclar, deoarece reprezintă doar o parte din cel prevăzut în dispoziția normei vizate, cum ar fi: „***în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, actului juridic nul sau anulabil***”.

Pe lângă aceasta, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal, or, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Totodată, soluția de condamnare a inculpatelor în baza unei noi învinuiri, dar fără a o pune în discuția părților în cadrul ședinței de judecată, contravine jurisprudenței naționale și CtEDO, fiind încălcat dreptul lor la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă sunt învinuite.

Astfel, potrivit art. 409 Cod de procedură penală, prin efectul devolutiv al căii de atac se înțelege examinarea tuturor aspectelor de fapt și de drept, inclusiv în afara motivelor invocate în apel, dacă acestea sunt în favoarea inculpatului. În cazul în care instanța de apel i-a în considerare temeiurile de casare din oficiu, ea este obligată să le pună în discuția părților (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pc. 12.2.*). În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. În astfel de cazuri, instanțele vor ține cont de faptul că

învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se introduc fapte și episoade adăugătoare, care majorează volumul învinuirii. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 19.06.2006, nr.5 - Privind sentința judecătorească, pct. 23).

Or, instanța de apel nu a pus în discuția părților noua învinuire și nu a oferit inculpatelor posibilitatea de a se apăra în sensul dat, nefiindu-i respectat și dreptul la un proces echitabil (*Hotărârea CTEDO din 12.04.2011, Adrian Constantin vs. România*);

e) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile inculpatelor oferite anterior, declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală, contractul de vânzare-cumpărare a ap. 10, din 10.04.2012, cu nr.1791, declarația notarială din 12.04.2012 cu nr. 1843, copia filelor din registrul actelor notariale, copiile proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a audierii martorului Cojoc D., actele care confirmă că Cojoc D. a devenit unicul asociat, procura cu nr.1409 din 13.02.2012, 2 recipisele din 13.02.2012;

e) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursurile ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3.3.1. și 8., 8.1., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3., 3.1., 7., 8., 8.1. din decizie).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de inculpata Cojoc Diana Iurie și avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatei Hîncu Galina XX, casează total decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, în privința inculpatelor Cojoc Diana XX și Hîncu Galina XX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 19 iulie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Dumitru Mardari

Maria Gervas